

Bestuur Regio Utrecht
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 14107 | 3508 SE Utrecht

Utrecht, 3 februari 2014

Betreft: Streefbeeldnotitie 2020

Geacht Algemeen Bestuur,

Door middel van deze brief wil het ROCOV-Utrecht u op de hoogte stellen van onze stellingname ten aanzien van de streefbeeldnotitie Openbaar Vervoer 2020. We geven eerst enkele inhoudelijke opmerkingen, daarna gaan we in op het proces.

Inhoudelijk

Bij deze streefbeeldnotitie hebben wij een aantal bezwaren die wij op hoofdlijnen met u willen delen. Daarnaast hebben wij een aantal voorbeelden die we aan u mee willen geven om onze argumentatie te illustreren.

De streefbeeldnotitie heeft het karakter van een blauwdruk. De notitie gaat wat het ROCOV betreft veel verder dan wenselijk. Vooral op het gebied van lijnenloop en materieelinzet worden uitgebreide voorstellen gedaan. Het ROCOV beschouwt lijnenloop en materieelinzet als onderwerpen die beter behandeld kunnen worden in de jaarlijkse vervoerplannen. Over die vervoerplannen willen we graag ook de komende zes jaar de gelegenheid hebben jaarlijks te adviseren in de wetenschap dat ons advies zinvol is. Onze adviezen zullen aanzienlijk minder zinvol zijn als teveel zaken niet in de vervoerplannen, maar reeds in het streefbeeld vastgelegd zijn.

We zijn dus van mening dat ons (wettelijk) adviesrecht door een te gedetailleerd streefbeeld aangetast wordt.

Ook is er sprake van voortschrijdende inzichten en onverwachte ontwikkelingen, die een snel inspelen op nieuwe situaties noodzakelijk maken. Met name economische en maatschappelijke ontwikkelingen zijn hoogst onzeker. We noemen hierbij als voorbeeld het bouwtempo in de regio. Dit is nu laag, maar kan in de nabije toekomst weer aantrekken. In onze ogen zou de notitie daarom veel meer op hoofdlijnen moeten aangeven wat het gewenste openbaar vervoer in 2020 is in de regio Utrecht.

Een ander bezwaar dat wij hebben is dat expertise van de vervoerder te weinig is gebruikt. De notitie lijkt vanuit een studeerkamer te zijn opgesteld. Als de notitie meer op hoofdlijnen zou zijn uitgewerkt op het niveau van verbindingen in plaats van een exacte lijnenloop, biedt dat de gelegenheid per jaar met vervoerder en ROCOV te bezien welke uitwerking het beste past bij de ambitie die voortvloeit uit de streefbeeldnotitie.

Zo'n aanpak zou overigens ook meer recht doen aan het ondernemerschap van de vervoerder, die immers opbrengstverantwoordelijk is.

In het algemeen is het ROCOV van mening dat het totale netwerk – van grote snelle verbindende lijn, tot ontsluitende maatwerklijn – een integrale hoge kwaliteit moet bieden. De reiziger moet zich in het hele netwerk senang voelen. Wij vinden onvoldoende waarborgen in de notitie dat met name reizigers van de ontsluitende lijnen die vanzelfsprekende kwaliteit mogen genieten.

Een aantal voorbeelden

Wij noemen nu nog een aantal voorbeelden die ons verhaal ondersteunen. Wij willen expliciet hierbij vermeld hebben dat deze voorbeelden zeker niet uitputtend zijn voor de gehele streefbeeldnotitie.

- Het ontzien van het Centraal Station voor meer reizigers is een goed streven. De bediening van kern tot kern en van wijk tot wijk is iets wat gemist wordt in de notitie.

Aan ROCOV Utrecht nemen deel: COSBO, Fietzersbond afdeling Utrecht, Hogeschool Utrecht, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, ROVER, SOLGU, Universiteit Utrecht, Vidijs Studentenunie, Vervoer UMC, Diaconessenhuis, U15, SBO, SRA, GPPA, SOL en SGLA

ROCOV UTRECHT

regionaal overleg consumentenorganisaties
openbaar vervoer

- Er zou in ogen van het ROCOV een verbinding moeten zijn vanuit alle wijken in de stad en van zo veel mogelijk wijken en kernen in de regio met de Utrechtse binnenstad en het Centraal Station.
- Ketenvoorzieningen – bijvoorbeeld voorzieningen op overstaphaltes – zijn belangrijk uit oogpunt van de reiziger. Het streefbeeld moet op dit punt juist completer.
- De Streefbeeldnotitie blijkt het gebruik van de voorstadstations te promoten door het instellen van tangenten en/of ringlijnen. Dit is niet in overeenstemming met het huidige aanbod van de treinendiensten. Wij noemen hierbij de verbindingen vanaf Utrecht-Zuilen met Amsterdam en het treinenaanbod in Leidsche Rijn. De frequenties zijn hier onvoldoende om van een aantrekkelijk aanbod te kunnen spreken. Soortgelijke tekortkomingen zijn er ook op andere stations.
- Hoeveel reizigers zijn gewenst in 2020? Als dat bekend is kan daar naartoe worden gewerkt.
- Er moet meer Randstedelijk worden gedacht, in plaats van Utrechts. Randstadspoor zou bijvoorbeeld een rechtstreekse verbinding tussen Utrecht en Amsterdam moeten bieden.
- Voor het tramnet wordt voorgesteld dat haltes worden samengevoegd. Dat is in onze ogen geen goed idee. Elke halte heeft een eigen functie. 24-oktoberplein is een overstaphalte op bussen. Aan het eind van de lijn in IJsselstein geeft samenvoegen weinig voordeel omdat er relatief weinig reizigers in het voertuig zitten. Een deel daarvan profiteert niet van een sneller OV, maar moet juist verder lopen om bij hun bestemming te komen.
- In het deelgebied Oost is weinig aandacht besteed aan de maatwerklijnen.
- Er wordt in de notitie gemist hoe de wijken in De Bilt worden verbonden met de Uithof.
- Toegankelijke haltes zijn belangrijk. Een visie hierop ontbreekt. Begraafplaatsen, verzorgingshuizen en het station zijn niet toegankelijk. Overstappunten en attractiepunten dienen toegankelijk te zijn. Er kan gekeken worden naar het aantal instappers waarbij een halte altijd toegankelijk moet zijn. Onder een aantal instappers moet gekeken naar de lokale situatie of het noodzakelijk is een halte aan te passen.
- Er moet gezorgd worden voor afstemming met de buurconcessies inclusief spoorlijnen. Dit vinden wij niet terug in de notitie.
- Tariefintegratie zijn tussen bus en trein is wenselijk. Een visie daarop ontbreekt.

Proces

Wij willen voorop stellen dat het goed is dat het ROCOV in staat wordt gesteld te adviseren over de streefbeeldnotitie. Wij realiseren ons dat die inbreng iets over de grenzen van het wettelijk kader reikt. Wij zijn dan ook verheugd dat het BRU de opvatting heeft dat het van belang is dat de consumentenorganisaties vanaf het begin een inbreng moeten hebben in plaats van het adviseren 'achteraf' bij kant en klare producten.

Daarbij geldt naar onze opvatting wel dat in een streefbeeldnotitie geen voorschot genomen kan worden op praktische uitvoeringsbesluiten. Deze moeten later in een vervoersplan een plek krijgen. In het traject van het vaststellen van o.a. het vervoersplan is dan ook het moment waarop het ROCOV haar definitief advies zal formuleren.

We hebben nu wel moeten constateren dat ons onvoldoende tijd gegeven is om onze reactie te formuleren. Dit, benadrukken wij, is geen formele opmerking. Wij kregen pas laat de beschikking over de stukken (die bovendien geen bijlagen en achterliggende visie hebben bevat). De reactietermijn was korter dan de voorgeschreven termijnen, waarbij bovendien in onze adviesperiode zich midden in de kerstvakantie bevond. Wij waren onvoldoende in staat om alle punten uit de streefbeeldnotitie uitgebreid met onze achterbannen te overleggen en te overdenken.

Wij constateren dat vooral door de planning binnen het BRU de inhoudelijke voorbereiding aan onze kant vaak onder druk komt te staan. Wij zijn ambtelijk in overleg over manieren om een en ander te verbeteren. Als uitgangspunt moet natuurlijk gelden dat de adviestijd vanuit de consumenten wordt meegenomen bij de planning. Daarbij zijn wij ook pragmatisch ingesteld. Het moet dus in goed samenspel beter kunnen.

Aan ROCOV Utrecht nemen deel: COSBO, Fietzersbond afdeling Utrecht, Hogeschool Utrecht, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, ROVER, SOLGU, Universiteit Utrecht, Vidijs Studentenunie, Vervoer UMC, Diakonessenhuis, U15, SBO, SRA, GPPA, SOL en SGLA

ROCOV UTRECHT

regionaal overleg consumentenorganisaties
openbaar vervoer

Een en ander verklaart waarom wij dit advies aan het AB doen toekomen. Er is wel ambtelijk contact geweest maar het ontbrak simpelweg aan tijd de mogelijkheid om ons formele advies aan het DB te doen toekomen.

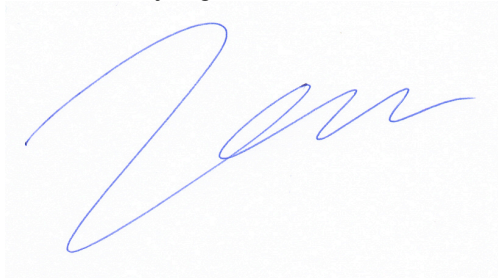
Tot slot

Door onvoorziene ontwikkelingen in de toekomst, houdt het ROCOV zich het recht voor in de toekomst afwijkend te adviseren over aspecten die in de streefbeeldnotitie staan.

Wij hopen dat u als algemeen bestuur onze overwegingen betreft bij uw afwegingen ter stemming over dit voor de Regio Utrecht zo belangrijke document. Wij verzoeken u op dit moment niet over te gaan tot vaststelling van de visie zoals die voorligt. We hopen vervolgens opnieuw met het bestuur en de ambtelijke organisatie in gesprek te gaan over een oplossing die meer recht doet aan de belangen die wij vertegenwoordigen.

Wij vernemen graag uw reactie op deze brief.

Met vriendelijke groet,

drs. J. van Leijenhorst
Voorzitter ROCOV Utrecht